31/12/2020

Μητρ. Μεσσηνίας: Νέο έτος-αρχή επετειακών εκδηλώσεων εκεί που άρχισαν όλα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσσηνίας

Εγκύκλιο για την έλευση του νέου έτους 2021 συνέγραψε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, χρονιά η οποία, όπως όλοι γνωρίζουμε, συμπίπτει με την επέτειο των 200 ετών από την Επανάσταση του 1821. Στην εγκύκλιο αναφέρεται αναλυτικά το πρόγραμμα των επετειακών εκδηλώσεων της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας για τον εορτασμό, που θα αρχίσει στην Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Βελανιδιάς, αλλά και διευκρινίζεται ότι ουδεμία σχέση υφίσταται

μεταξύ της Γαλλικής και της Αμερικανικής Επανάστασης με την Ελληνική.

Υπενθυμίζεται ότι η Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας ως η επαρχία εις την οποίαν έλαβε χώρα η έναρξη της Επαναστάσεως, κατά την 23ην Μαρτίου 1821, έχει προγραμματίσει σειράν Επετειακών Εκδηλώσεων, προς τιμήν των ηρώων, των διδάχων του γένους και των προγόνων μας.

Προς
Το Χριστεπώνυμο πλήρωμα της Ιεράς Μητροπόλεως

Αγαπητά μου παιδιά·

1. Το έτος 2021 αποτελεί ένα έτος επετειακό για την Πατρίδα μας, καθώς συμπληρώνονται 200 χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής Επαναστάσεως του 1821.

Για την Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας, η σημερινή ημέρα, 3 Ιανουαρίου 2021, ορίστηκε ως η αφετηρία των επετειακών εκδηλώσεων για αυτόν τον εορτασμό, και επιλέξαμε την Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Βελανιδιάς για την επίσημη έναρξη, με την πεποίθηση ότι η μνήμη της ιστορίας διδάσκει το παρόν και δίνει προοπτική μέλλοντος σε κάθε λαό, γιατί έχει βεβαιωθεί, ότι η ιστορική μνήμη δεν είναι μία απλή ανάμνηση αλλά σύζευξη παρόντος και μέλλοντος. Άλλωστε ο λαός, ο οποίος ξεχνά την ιστορία του, δεν έχει μέλλον, κυρίως στην παρούσα ιστορική συγκυρία της μετανεωτερικότητας και της ιδεολογοποίησης των πολιτισμικών αξιών.

2. Στο επετειακό πλαίσιο του παρόντος εορτασμού, καλούμεθα πρώτιστα να περιγράψουμε και να διαζωγραφήσουμε την ιδιοπροσωπία της Ελληνικής Επαναστάσεως του 1821. Γι’ αυτό οφείλουμε να επισημάνουμε, ότι κανένας παραλληλισμός δεν υφίσταται τόσο προς την Γαλλική Επανάσταση (1785- 1789) όσο και προς την προγενέστερη της Γαλλικής, Αμερικανική Επανάσταση (1775-1783).

Η πρώτη, η Γαλλική Επανάσταση, υπήρξε μία Επανάσταση ταξικού χαρακτήρα και η δεύτερη, η Αμερικανική, μία πολεμική κίνηση ανεξαρτησίας από τους κατακτητές, των αποικιοκρατών της αμερικανικής γης.

Σε αντίθεση προς αυτές τις Επαναστάσεις, η Ελληνική Επανάσταση του 1821 απετέλεσε μία εξέγερση του Γένους των Ελλήνων απέναντι στον Τούρκο κατακτητή. Ήταν μία εξέγερση σύσσωμου του Ελληνισμού, αρχόντων, κλήρου και αρχομένων, με μόνη διεκδίκηση την αποτίναξη του υπόδουλου ζυγού των 400 χρόνων και την απόκτηση της Ελευθερίας του για αυτοδιάθεση και αυτονομία γι’ αυτό και δεν είχε κανένα ταξικό υπόβαθρο.

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 δεν είχε φυσικά κανέναν κατακτητικό χαρακτήρα, με σκοπό την αύξηση της οικονομικής και πολιτικής ευημερίας των πολιτών και του κράτους ούτε βέβαια επέκτασης των γεωπολιτικών ορίων της Πατρίδας. Ήταν μία Επανάσταση απελευθερωτική από τον Τούρκο κατακτητή και όχι ιδεολογική, γιατί στους ιδεολογικούς αγώνες θυσιάζονται οι ανθρώπινες σχέσεις στο βωμό των ιδεών και οι άνθρωποι χωρίζονται ιδεολογικά και δεν καλλιεργούν την ενότητα και τη συνοχή του λαού. Αντίθετα, η Ελληνική Επανάσταση, ήταν ενωτική εξέγερση για απελευθέρωση και όχι για επικράτηση ιδεών μόνο.
3. Με την Επανάσταση του 1821 ο Ελληνικός λαός έμεινε στη βάση του πάντοτε ενωμένος στον αγώνα για την Ελευθερία του υπηρετώντας έναν Εθνικό και Ιερό σκοπό. Αγωνίστηκε «για του Χριστού τη πίστη την αγία και της Πατρίδας την ελευθερία». Αυτός ο κοινός εθνικός σκοπός απετέλεσε και θα συνεχίσει να αποτελεί την απάντηση σε όλους εκείνους, οι οποίοι διερωτώνται: «τι ένωνε αυτόν τον λαόν στον αγώνα του αυτό;».

4. Χαρακτηριστικό της ιδιοπροσωπίας της Ελληνικής Επαναστάσεως του 1821 ήταν και ο πρωταρχικός και ουσιαστικός ρόλος της Εκκλησίας, η οποία δεν συμμετείχε απλά και επιστηρικτικά στον αγώνα αυτό, αλλά καθοριστικά εμψύχωνε, στήριζε και συνέβαλλε στον αγώνα του λαού. Σε καμμία άλλη Επανάσταση η Εκκλησία δεν πρωτοστάτησε σύσσωμη, συμβάλλοντας θετικά στην αίσια έκβαση του όλου εγχειρήματος, όπως συνέβη στην Ελληνική Επανάσταση του 1821. Γι’ αυτό και αποτελεί την τροφό του Γένους και ολόκληρου του αγώνα.
Προσέφερε ως πρωτεργάτης της Ελληνικής Επανάστασης αγωνιστές κληρικούς όλων των βαθμών, αρχιερείς, πρεσβυτέρους, διακόνους και μοναχούς. Έδωσε χρήματα, κτήματα και κάθε πολύτιμο είδος για την οικονομική στήριξη και ενίσχυση του αγώνα. Πρωταγωνίστησε ώστε να διασωθεί η ελληνική γλώσσα και η παιδεία των Νεοελλήνων και διετήρησε αναλλοίωτα τα ήθη, τα έθιμα και τις τοπικές παραδόσεις, επειδή θεωρούσε και συνεχίζει να θεωρεί ότι αποτελούν δομικά στοιχεία της ιδιοπροσωπίας του Νεοέλληνα.
Η Εκκλησία συμμετείχε ενεργά στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 προβάλλοντας ως πρότυπα ζωής, ήθους και αυταπάρνησης, τους αγίους και μάρτυρες της Πίστης Της. Με τη συμμετοχή Της αυτή επιβεβαιώνει ότι η αξία του γνήσιου, ανόθευτου και απαραχάρακτου πατριωτισμού εκφράζεται ως αγάπη και θυσία για την Πατρίδα και ως σεβασμός στα δικαιώματα των άλλων λαών. Η Εκκλησία μεταλαμπαδεύει αυτό ως γνήσιο πατριωτικό ήθος, δηλαδή ως αγάπη προς όλους τους άλλους, αφού λαοί που αγαπούν και σέβονται όλους τους άλλους λαούς και τα έθνη ξέρουν να αγαπούν και να πεθαίνουν και για την Πατρίδα τους. Αυτό σημαίνει γνήσιος Πατριωτισμός. Όχι μίσος, αντιπαράθεση ή διεκδίκηση δικαιωμάτων άλλων αλλά σεβασμός, αποδοχή και ανεκτικότητα. Ο γνήσιος αυτός

Πατριωτισμός εκφράστηκε στο Γένος των Ελλήνων αγωνιστών, ως εθνικό φιλότιμο και λεβεντιά, δύο έννοιες ελληνικές, οι οποίες παραμένουν δυσμετάφραστες στις άλλες Ευρωπαϊκές γλώσσες.

Για τους λόγους αυτούς και η έννοια της Πατρίδας, στους Έλληνες διαχρονικά, δεν εκφράζει τίποτε το εθνικιστικό αλλά το εθνοτικό και αποτελεί το κατεξοχήν «ελληνικό λαικό γνώρισμα», το οποίο διαμορφώθηκε μέσα σε ένα πνευματικό και πολιτισμικό περιβάλλον, το εκκλησιαστικό, όπου ο αγώνας για Ελευθερία και αξιοπρέπεια του λαού αποτελεί καθοριστικό στοιχείο του εθνικού ήθους και της ταυτότητας των Ελλήνων. Υπ’ αυτή την έννοια η Πατρίδα για τον Έλληνα αποκτά όχι μόνο εθνικό περιεχόμενο αλλά και «θρησκευτικό χαρακτήρα», και γίνεται Ιερή, γιατί είναι συνυφασμένη με την ίδια την υπόστασή του και με την Πίστη του. Για τον λόγο αυτό η Εκκλησία προβάλλει και την θυσία των νεομαρτύρων και των εθνο-ιερομαρτύρων αναδείξασα και άλλους κατά την διάρκεια του αγώνα.
Οι αγωνιστές του 1821 ήξεραν ότι πολεμούν ως μικροί και λίγοι έναντι των πολλών και ισχυρών, πολέμησαν όμως με αυτοθυσία και ηρωικά, διεκδίκησαν το δίκαιο και υπερασπίστηκαν την αξιοπρέπεια και την ελληνικότητά τους, συνυφασμένη με την ελπίδα για ελευθερία της Πατρίδας και με την βεβαιότητα της αλήθειας της Πίστης τους στο Χριστό.

5. Σήμερα, 200 χρόνια μετά, είναι υποχρέωσή μας όχι μόνο να ενθυμούμεθα όλη αυτή την προσφορά αλλά και να την τιμούμε. Να τιμούμε τα πρόσωπα, τους τόπους και τις αρχές τους. Να τιμούμε τον δικό τους αγώνα για την έννοια της πραγματικής ελευθερίας, που σημαίνει προσφορά θυσίας χωρίς κάποιο ατομικό αντάλλαγμα. Θυσία χωρίς αντίδωρο.
Η τιμή αυτή αποτελεί έκφραση σεβασμού στα πρόσωπα και στην Πατρίδα αλλά και υπηρεσία στις αξίες της Πατρίδας και του Γένους.
Αναμφίβολα, ο καθένας μας μπορεί να έχει τη δική του άποψη γι’ αυτήν την Ελληνική Επανάσταση του 1821· τις προσωπικές του αντιλήψεις για τα διάφορα γεγονότα. Στον αντίποδα όμως των προσωπικών αυτών απόψεων και ερμηνειών προβάλλει η εθνική μνήμη για την Ελληνική Επανάσταση του 1821 ως συλλογική έκφραση ενός λαού, ως μνήμη ιστορική και συγχρόνως ως αναγκαιότητα και δικαίωση για επίτευξης μιάς ενότητας, με την οποίαν χαρακτηρίζεται και περιγράφεται η εθνική ταυτότητα και η ιδιοπροσωπία μας ως Ελλήνων και Χριστιανών. Για τον λόγο αυτό, θεωρώ επιβεβλημένη την συνεχή ανάγνωση της ιστορίας μας, χωρίς τους παραμορφωτικούς φακούς της ιδιοτέλειας και της σκοπιμότητας. Άλλωστε, η ιστορία αυτή, όπως όλοι γνωρίζουμε, αν και δεν ξαναγράφεται στη συλλογική συνείδηση του λαού εντούτοις πρέπει να ξαναδιαβάζεται.

Σήμερα η Πατρίδα μας είναι μέλος της μεγάλης Ευρωπαικής Οικογένειας και καλείται μαζί με τα άλλα Ευρωπαικά Κράτη να συμβάλλει ώστε η Ευρώπη -εν μέσω πολιτισμικών κυρίως και άλλων παγκόσμιων περιδινήσεων- να προσδιορίσει τελικά τη δική της ευρωπαική ταυτότητα, προβάλλοντας τις αξίες της δικαιοσύνης, της ισότητας, της ισονομίας, της αλληλεγγύης, της εθνικής αξιοπρέπειας, του έμπρακτου σεβασμού στη διαφορετικότητα και της αποδοχής στην ετερότητα αλλά και του δικαιώματος της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης και της διατήρησης της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας κάθε Κράτους-Μέλους.
Στη σημερινή κρίσιμη εποχή ο εορτασμός των 200 χρόνων από το ξέσπασμα της Ελληνικής Επαναστάσεως του 1821 υπενθυμίζει στον Ελληνικό Λαό, με την μεγάλη ιστορική δόξα και εμπειρία και την πολιτισμική αξία, το χρέος του και την αποστολή του. Τον καλεί να ανασυγκροτήσει τις δυνάμεις του για να φέρει στο προσκήνιο τις αληθινά εθνικές του αξίες. Με αυτές ως πνευματικό εφόδιο μπορεί να αντιμετωπίσει τις δοκιμασίες της εποχής, όχι μόνο οικονομικές ή τεχνολογικές αλλά κυρίως κοινωνικές και ανθρωπιστικές. Με αυτές μπορεί να ανταποκριθεί συγχρόνως στα αδυσώπητα προβλήματα της εποχής, που είναι προβλήματα ήθους και στάσης ζωής ή θανάτου.

Η εποχή την οποίαν διερχόμεθα δεν είναι απλά εποχή μεταβατική αλλά επαναστατική σε κάθε διάσταση της ζωής και για να επιβιώσουμε είναι ανάγκη να διδαχθούμε από την ιστορία μας «πως δεί και υπέρ ων δεί» να αγωνιζόμαστε. Παραδειγματιζόμενοι από τον υγιή πατριωτισμό των αγωνιστών της παλιγγενεσίας του 1821, πρέπει να διαφυλάξουμε τα πρωτοτόκια της ιδιοπροσωπίας μας και της εθνικής μας ταυτότητας, και συγχρόνως να μεταλαμπαδεύουμε τα πολύτιμα αγαθά του Ελληνοχριστιανικού Πολιτισμού μας στην Ευρώπη των λαών, ώστε τελικά να αποτελέσουν αυτά την «ψυχή της Ευρώπης» αλλά και όλης της Οικουμένης.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί εὐλογιῶν
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Δείτε το Πρόγραμμα Επετειακών Εκδηλώσεων.